

Årsplan 2020/2021

10. klasse

Fagnavn

Spansk

Lærer

Begoña Blaquez Gea

Uketimer/periodeuker

2 timer per uka

Kompetansemål

- Bruke ordbøker og andre kilder i et selvstendig arbeid for å utvide ordforråd og øke språkbeherskelsen
- Ta i bruk reglene for rettskrivning i spansk
- Bruke grunnleggende språklige strukturer
- Snakke og lese med forståelig uttale
- Forstå og gjengihovedinnholdet i bearbejdet og autentiske tekster i ulike sjangre
- Forstå dagligtale og delta i samtaler om dagligdagse emner
- Presentere muntlig ulike temaer
- Uttrykke egne meninger og følelser
- Tilpasse språkbruken i noen grad til ulike kommunikasjonsituasjoner
- Lese og samtale om noen dikt og prosatekster av sentrale forfattere i Spania
- Sammenligne noen sider ved tradisjoner, skikker og levemåter i Spania, Latin-Amerika og Norge
- Skrive korte tekster om selvvalgte emner/temaer eller biografier som er bearbejdet i undervisningen

Faglig innhold**Språk og kommunikasjon**

- Formidle tekst ved høytlesing
- Nyansering av språklige uttrykk i forhold til emne, situasjon og mottaker
- Bearbejding av litteratur og samfunnsfaglige temaer
- Bruk av kilder på/om målspråket for skriftlig arbeid og muntlige presentasjoner
- Forskjellige typer sakprosa
- Gjennomgang av grammatikken

Språk og kultur

- Variert utvalg av autentiske og tilrettelagte tekster: skuespill, noveller, dikt, film
- Tekster om aktuelle samfunnsprosmål i målspråksområdene
- Kildesøk, varierte skrive- og presentasjonsoppgaver, individuelt og i gruppe
- Grunntrekk i målspråkets historie og varianter

Metode

- Språkøvelser, sanger, vers, dikt og dialoger
- Dramatisering
- Skriftlig øvelse
- Muntlige aktiviteter felles og i mindre grupper
- Diverse spill
- Dialoger fra dagliglivet
- Elevene lager egne arbeidsbøker
- Bruk av skolens pc-er for å gjøre nettoppgaver

Vurdering

Elevene vurderes ut fra muntlig og skriftlige aktivitet og deltakelse i undervisningen, innleveringer, samt arbeidet i arbeidsboka.

Fagnavn

Matematikk

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

2/6

Kompetansemål

- Regne med det digitale tallsystem og gjøre om tall med ulike baser
- Løse likninger og ulikheter av første grad og enkle likningssystemer med to ukjente, både algebraisk og geometrisk
- Bruke proporsjoner og utføre beregninger i praktiske situasjoner som krever forståelse for proporsjonalitetstenkning
- Analysere, også digitalt, egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer og bruke dem i sammenheng med konstruksjoner og beregninger
- Bruke koordinater til å avbilde figurer og finne egenskaper ved enkle geometriske former
- Tegne kjeglesnittene ved hjelp av geometriske steder
- Velge passende måleenheter, forklare sammenhenger og regne om mellom ulike måleenheter, bruke og vurdere måleinstrumenter og målemetoder i praktisk måling, og drøfte presisjon og usikkerhet ved måling
- Gjennomføre undersøkelser og bruke databaser til å søke etter og analysere statistiske data og vise kildekritikk
- Finne sannsynlighet gjennom eksperimentering og beregning i dagligdagse sammenhenger og spill
- Beskrive utfallsrom og uttrykke sannsynlighet som brøk, prosent og desimaltall
- Vise med eksempler og finne de mulige løsningene på enkle kombinatoriske problemer
- Lage, på papir og digitalt, funksjoner som beskriver numeriske sammenhenger og praktiske situasjoner, tolke dem og oversette mellom ulike representasjoner av funksjoner, som grafer, tabeller, formler og tekst

Faglig innhold

- Øves videre: Lineære likninger med en ukjent, tekstopp-gaver og praktiske oppgaver. Potenser, røtter og enkle kvadratiske likninger.
- Algebra. Brøk, prosentregning og regnskap. Geometriske problemløsningsoppgaver, areal- og volumberegninger.
- Tallsystemenes utvikling.
- Rett og krum linje i koordinatsystemet.
- Funksjoner og proporsjonalitet.
- Likningssystemer.
- Kjeglesnittsgometri.
- Grunnleggende sannsynlighetsregning.
- Kombinatorikk.

Metode

Arbeidsmåtene er utforskende og dialogiske. Elevene utvikler og bruker formålstjenlige strategier for å løse problemer. De diskuterer og vurderer ulike framgangsmåter. Tavleundervisning og gruppearbeid.

Vurdering

Prøver, hovedfagsbøker, oppgavearbeid, gruppearbeid og muntlig aktivitet i timene blir også vurdert kontinuerlig, i tillegg til noe lekser.

Fagnavn

Kunst og håndverk

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

2/0

Kompetansemål

- Kjenne til typiske vanskeligheter som må overvinnes når man vil utføre hensiktsmessige og vakre gjenstander i ulike materialer
- Ha gode kunnskaper om ulike materialer for å kunne foreta bevisste valg i forhold til virkninger på miljø og gjenstandens krav
- Kunne arbeide i grunnleggende teknikker med mange ulike materialer som metall, lær, tau, never, keramiske materialer og glass
- Kjenne myke og harde tresorters egenart og motstand i forhold til redskaper
- Anvende redskaper som høvel, sag, bor, samt elektroverktøy som drill, stikksag og båndsliper
- Beherske sammenføyninger, innfellinger og konstruksjoner av gjenstander i tre
- Kjenne ulike tekstiler og myke materials kvaliteter, egenskaper og bruksområder
- Kjenne til hvor fargestoffene kommer fra, beherske elementære sider av farging av stoffer og ha kunnskaper om kjemiske sider ved farging
- Kunne beherske symaskin og andre hjelpemidler for å fremstille plagg eller bruksgjenstander, blant annet ut fra egen formgivning

Faglig innhold

- Sy på maskin (klær, veske)
- Slire til kniv
- Skaft til kniv
- Bruksgjenstand i tre
- Sni knivblad i helstål om det er tid, eller demonstrasjon av laminering av knivblad
- Plantefarging

Metode

Elevene vil under veiledning arbeide selvstendig på hvert sitt prosjekt, og klassen vil få opplæring og demonstrert bruken av de forskjellige verktøyene og materialene.

Vurdering

Vurderingen baserer seg på det tekniske og kunstneriske ved utføringen på det ferdige produktet. God planlegging, evnen til å ta til seg veiledning underveis i prosessen og hvilke valg eleven har gjort mot det ferdige produktet blir viktig. Hvor selvstendig eleven arbeider og utnyttelse av tiden vi har til rådighet vil også bli vurdert.

Fagnavn

Kroppsøving

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

2/0

Kompetansemål

- Kjenne til teknikk, taktikk og treningsprinsipper i et utvalg individuelle og lagbaserte idretter
- Videreutvikle flere svømmeteknikker og utføre livredning i vann der mulighetene ligger til rette for det
- Planlegge og lede idretts- og danseaktiviteter
- Planlegge, gjennomføre og vurdere egentrening av ulike slag, også ved hjelp av digitale hjelpemidler
- Planlegge og gjennomføre overnattingsturer til ulike årstider

Faglig innhold

Vise og forklare ulike teknikker i for eksempel fotball og volleyball. Individuelle ferdigheter (teknikk) og kollektive ferdigheter (taktikk). Intervall, terskeltrening, pyramide, superset, kondisjon, styrketrening og restitusjon. Pirbadet, hjelp av instruktør. Elevstyrt undervisning. Lever et planleggingsdokument til lærer før undervisning (hva, hvordan, hvorfor). Treningsprogram, treningsdagbok, IKT. Dagsturer. Legge grunnlaget for mestring av en slik aktivitet. Overnattingsturer hvis mulig.

Metode

Lærer og elevstyrt undervisning både inne og ute gjennom året. Innlevering av treningsopplegg og planlegging av time. Treningsdagbok.

Vurdering

Vurdering av innsats, utvikling, teoretisk og praktisk kompetanse fortløpende gjennom året og gjennom skriftlig oppgave. Elevene får tilbakemeldinger muntlig fortløpende gjennom året om deres forbedringspotensialet.

Fagnavn

Kjemi

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- kjenne til de vanligste grunnstoffene, deres forekomst i naturen og deres spesielle egenskaper
- kjenne til grunntrekk av karbonkjemien, for eksempel hydrokarboner, organiske syrer med mer
- kjenne enkelte grunnleggende deler av kjemisk systematikk, begreper og nomenklatur
- på et grunnleggende nivå diskutere forholdet mellom fagets erfaringsmessige og teoretiske aspekter

Faglig innhold

Fra fotosyntesen til karbohydrater, alkoholgjæring, kondensering og destillasjon. De viktigste alkoholene. Alkoholens kulturelle, historiske og samfunnsmessige betydning og virkning. Metoder for fremstilling av eter, eddik og ester. Mettede og umettede fettsyrer. Den petrokjemiske industrien og hydrokarboner.

Metode

Demonstrasjonsforsøk delvis med elevdeltakelse. Muntlig og skriftlig bearbeidelse av nytt stoff med ledsagende forsøksillustrasjoner i arbeidsbok. En skriftlig prøve ved periodens avslutning.

Vurdering

Elevenes muntlige deltakelse under repetisjon og i samtaler i undervisningen. Arbeidsbokens innhold. En avsluttende prøve.

Fagnavn

Biologi

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Ha kjennskap til grunnleggende økologiske begreper, økosystemer, biologisk mangfold, miljøproblematikk, forurensning, naturrytmer, klima og menneskenes rolle i dette.
- Ha tanker om hva en bærekraftig utvikling vil innebære, lokalt og globalt
- Kjenne til forskjellige kulturlandskap og naturlandskap. Jordbruk og kulturutvikling.
- Kjenne til de forskjellige menneskets indre organer og skadevirkninger av tobakk, alkohol og andre rusmidler.
- Ha grunnleggende kunnskaper om fosterutvikling, seksualitet, prevensjon og kjønns sykdommer

Faglig innhold

Betraktning av økosystemer og utledning av de forskjellige aktører. Innføring i den historiske forståelse og betraktning av naturen. Forskjellige dyrkningsformer som uttrykk for naturforståelsen i forskjellige kulturer. Betraktning av det moderne menneskets ansvar for sine omgivelser. En presentasjon av menneskets indre organer og deres funksjon.

Metode

Elevene lager arbeidsbøker med illustrasjon og tekst. Samtale om stoffet. Repetisjon med spørsmål og svar hver morgen. En skriftlig prøve siste dag.

Vurdering

Elevenes muntlige deltagelse under repetisjon og samtaler i timene. Arbeidsbokens innhold. En skriftlig prøve siste dag i perioden.

Fagnavn

Fysikk

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål**Optikk**

- Forstå prinsippene for kamera, kikkert og mikroskop

Akustikk

- Kjenne til prinsippene for lydbølger, hvordan de kan synliggjøres og måles
- Kjenne viktige begreper som intervall, tonehøyde, frekvens, resonans og lyd hastighet i ulike stoffer

Varmelære

- Forstå hvordan varmelærens og mekanikkens lover kommer til anvendelse i dampmaskinen og i ulike typer forbrenningsmotor

Elektrisitet og magnetisme

- Kjenne til elektrisitetens varmekvirkning
- Kjenne til elektrisitetens magnetiske virkning og dens anvendelse i forskjellige apparater og maskiner
- Være fortrolig med enkle elektriske hjelpemidler i hverdagen og deres virkemåte
- På et grunnleggende nivå kjenne begreper som ledning, motstand, isolasjon, spenning og strømstyrke
- Kjenne til sikkerhetsforanstaltninger ved praktisk bruk av elektrisitet

Faglig innhold

Lysutbredelse. Farger. Lydutbredelse og frekvens. Temperatur og trykk. Alt som kan lede til en forståelse av telefonen: Sammenhengen mellom frekvens og tonehøyde. Elektriske svingninger i mikrofon og høyttaler og overføring til akustiske svingninger.

Metode

Undervisningen bygger så langt det er mulig på en fenomenologisk metode. Det innebærer at de enkelte fysikalske kjensgjerninger presenteres for elevene i en systematisk oppbygging i form av fenomener. Disse vil stort sett være gitt gjennom demonstrasjonseksperimenter, men også ved beskrivelse av ulike naturfenomener. Den fenomenologiske metode består i å presentere fenomener innenfor et område på en systematisk måte som leder hen mot den begrepsmessige lovmessighet.

Vurdering

Elevenes muntlige deltagelse under repetisjon og samtaler i timene. Arbeidsbokens innhold. En skriftlig prøve siste dag i perioden.

Fagnavn

Geologi

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Ha grunnleggende kunnskaper om de viktigste formdannende elementene i jordskorpens oppbygning
- Kjenne til og fordype de viktigste nedbrytende kreftene som virker på jordens overflate, sammenholdt med resultater i ulike landskapsformer
- Ha et overblikk over de viktigste bergartsdannende mineraler og hovedtypene av bergarter samt forstå grunnbegrepene i geologisk systematikk
- Kjenne til den evolusjon som har foregått i naturrikene fra urtiden til nåtiden
- Gjennomskue dannelsen av sedimenter, fossiler og kjenne til deres kronologi
- Vite hvordan jordsmonn dannes

Faglig innhold

Målet med perioden er å gi en oversikt over de oppbyggende og de nedbrytende kreftene som former jordskorpens overflate til ulike landskaper. Grunnfjelldannelse, subduksjonssoner og vulkanisme. Opprinnelsen til og dannelsen av de sedimentære bergartene, samt dannelsen av de viktigste fjellkjedefoldningene og metamorfe bergarter. Betraktning av kontinentenes oppbygning, platetektonikk og kontinentaldriftteorien. Forvitringens betydning for landskapsformene og dannelsen av jordsmonn

Metode

Undervisningen er basert på tavleundervisning, samtaler og fagtekster. I arbeidsboken tegner og skriver elevene det de erfarer. Det blir en utflukt og stein og mineraler som er samlet, studeres i klasserommet.

Vurdering

Hovedfagsbøker og muntlig aktivitet i timene blir vurdert kontinuerlig. En skriftlig prøve siste dag i perioden.

Fagnavn

Samfunnskunnskap

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

1/0

Kompetansemål

- Redegjøre for politiske institusjoner i Norge
- Kjenne til begrepet “den fjerde statsmakt”, medienes rolle og kildekritikk
- Drøfte demokratiet som styreform, redegjøre for politiske partier
- Kjenne til hva rettighetslovgivning er og gi eksempler
- Redegjøre for grunntrekk i likestillingens historie i de siste 100 år og kjenne til yrkesvalg i forhold til kjønn
- Tilegne seg kunnskaper og ferdigheter for å lede et møte
- Kjenne generelle strukturer i det norske rettssystemet og kjenne minst ett konkret eksempel på forløpet i en rettsal
- Drøfte forholdet mellom lovgivning og kriminalitet

Faglig innhold

Besøke en domstol og overvære en rettsak. Besøke stortinget. Demokratiets historie fra antikken til i dag. Kommune og fylkeskommune, fordeling av arbeidsoppgaver og vise hvordan de er bygd opp og hvilke oppgaver og ansvarsområder de har.

Metode

Gruppearbeid, individuelt arbeid, bruke digitale hjelpemidler, ta notater og lese tekster, skrive referat. Muntlige presentasjoner. Ledet et møte med tema fra pensum.

Vurdering

Muntlige fremføringer, deltagelse i timene. Digital presentasjon, arbeidsoppgaver og prøver.

Fagnavn

Engelsk

Lærer

Ann-Rita Golis

Uketimer/periodeuker

3

Kompetansemål

- vise initiativ og ansvar i møte med faglige utfordringer
- utvide ordforråd gjennom lesning av tekster og bruk av ordbøker
- samarbeide konstruktivt med andre i skriftlige og muntlige oppgaver
- ta i bruk reglene for rettskriving i språket og bruke grunnleggende grammatikalske strukturer
- lese og samtale om noen dikt og tekster av sentrale forfattere
- samtale og lese med forståelig uttale
- uttrykke egne meninger og tanker skriftlig og muntlig
- forstå og gjengi hovedinnholdet i bearbejdede og autentiske tekster i ulike sjangre, både muntlig og skriftlig
- kjenne til og samtale om viktige sider ved kultur og historie i målområdet

Faglig innhold

Lyrikk: Comparative litterature; R. Kipling "If" - R. Burns "The road less travelled" - W. Shakespeare "Polonius speech to Laertes" - M. Ehrmann "Desiderata og de engelske romantiske poetene
Romaner og noveller: John Steinbeck "The Pearl . Scener fra "Hamlet" av Shakespeare", William Golding "Lord of the flies" Charlotte P. Gilman "The yellow wallpaper".

Faglitteratur og kulturkunnskap: Det amerikanske presidentvalget og valgsystemet; politiske institusjoner, grunnloven, biografien om Abraham Lincoln. Biografien om Nelson Mandela. Sakprosa tekster relatert til den franske revolusjon. Presentere en kjent person fra målområdet ved bruk av powerpoint, film eller annen informasjonsteknologi.

Grammatikk og språklære: Tekstopbygging og syntaks/setningslære, alle ordklasser, repetisjon av terminologi og verbets tider, utvikling av ordforråd gjennom lesing og arbeid med ordbok, idiommer og sammensatte ord. Tekstskrivning i flere sjangre. Årstids sanger.

Metode

Dramatiseringer og resitasjon, muntlige fremføringer, samtale og diskusjon, pararbeid/gruppearbeid, individuelt arbeid med analyse og tolkning av romaner, noveller og dikt, lage en arbeidsbok, IKT basert arbeid; bruk av Word-dokument i tekstarbeid.

Vurdering

Prøver, arbeidsbok, innleverte tekster, muntlige fremføringer, muntlig deltagelse i timene, grad av selvstendighet i arbeidsprosessen.

Fagnavn

Norsk

Lærer

Ann-Rita Golis

Uketimer/periodeuker

3/6

Kompetansemål

- lese flytende og med forståelse de fleste teksttyper på moderne bokmål og nynorsk
- delta i samtaler om sentrale litterære verk og kjenne til karakteristiske trekk ved litteraturen i forskjellige epoker
- gjennomføre foredrag og presentasjoner, øve mottakerbevissthet
- skrive bokmål ortografisk og grammatisk korrekt
- lese og skrive tekster i ulike sjangre, både skjønnlitterært og sakpreget, på bokmål og nynorsk
- bruke tekstbehandlingsverktøy
- trekke ut det essensielle i en tekst
- ha kunnskap om stilistiske virkemidler i forhold til emne og sjanger
- kunne uttrykke seg skriftlig på sidemålet, vise god kunnskap i grammatikk og rettskriving og kunne bruke det i egne arbeider.
- bearbeide litteraturstoffet i en arbeidsbok eller på annen relevant måte
- uttrykke egne meninger i en diskusjon og på en saklig måte kunne gjengi andres argumentasjon
- forklare ved hjelp av begreper fra grammatikk (terminologi) og tekstkunnskap hvordan tekster er bygget opp
- ha kjennskap til liv og diktning hos noen sentrale norske forfattere
- vurdere virkemidler i tekster hentet fra informasjons og underholdningsmedier, øve kildekritikk
- forklare noen likheter og ulikheter mellom muntlig og skriftlig språk
- ha innsikt i påvirkning på norsk språk fra engelsk

Faglig innhold

- Romaner: "1984" av George Orwell og "Jonas" av Jens Bjørneboe, utdrag av romaner og skuespill av Camilla Collett, H. Ibsen, K. Hamsun, m.m.
- Lyrikk: Rudolf Nilsen, Rolf Jacobsen, Sigmund Obsfelder, Nordahl Grieg, Wergeland og Welhaven
- Noveller: Amalie Skram "Karens Jul", A. Kielland "Karen", m.m
- Litteraturhistorie: realisme, naturalisme og nyromantikk
- Analyse og tolkning av tekster og dikt
- Setningsoppbygging og tekstopbygging, hvordan "smi" en god setning
- Skrive kåseri, essay, fagartikler og argumenterende tekster
- Repetisjon av basisgrammatikk, arbeide med utvidelse av ordforrådet
- Sidemålsgrammatikk og rettskriving, tekstskriving på sidemålet
- Forskning på eget språk-muntlig og skriftlig kommunikasjon
- Språk i reklame og informasjonsmedier

Metode

- IKT- digital fortelling- oppgave på data med bilde, lyd og tekst
- Muntlige presentasjoner, øve debatt og samtaler i klassen
- Forfatte en arbeidsbok med tekst og kunstnerisk bearbeidelse av stoffet
- Dramatiseringer, diktopplesing /resitasjon
- Proessorientert skrivning
- Gruppe og pararbeid
- Stille og høytlesing
- Ta notater og formulere en ferdig tekst

Vurdering

Innlevering av tekster på data i et word dokument, arbeidsbok, prøver, /muntlig deltagelse i timene, muntlige fremføringer, grad av selvstendighet i arbeidsprosessen

Fagnavn

Religion og livssyn

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Samtale om og vise forståelse for hva religion og livssyn er, hvordan religion og livssyn kommer til uttrykk på ulike måter, og hvordan religions- og livssynskritikk er del av et pluralistisk samfunn
- Drøfte etiske spørsmål og verdivalg i tilknytning til aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, fredsarbeid og demokrati, mellommenneskelige relasjoner som samlivsformer og valg av kulturelt ståsted, samt anerkjennelse av menneskelig likeverd
- Kunst og arkitektur i kristendommen
- Gi en oversikt over mangfoldet i livssynshumanismen, viktige historiske hendelser og livssynshumanismens stilling i Norge og verden i dag

Faglig innhold

Lage en digital fortelling/fremstilling om kunst og arkitektur i kristendommen, Islam, hinduismen, Buddhismen og Jødedommen. Lage etiske problemstillinger rundt temaer som miljø, teknologi og demokrati.

Metode

Gruppearbeid, muntlige fremføringer, samtale/debatt, arbeidsbok, digitalt arbeid.

Vurdering

Muntlig deltagelse, fremføringer, arbeidsbok, digitale fremstillinger og prøver.

Fagnavn

Data/IKT

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/1

Kompetansemål

- kjenne til datamaskinenes historie og samfunnsmessige betydning
- kjenne til den grunnleggende oppbygningen av datamaskiner og delta i samtaler om datateknologiens muligheter og begrensninger
- kunne bruke ulike filformater
- ha kjennskap til grunnleggende bildebehandling, komprimeringsstandarder og filformater for bilder og grafikk

Faglig innhold

Datamaskin, historikk, betydning og konsekvenser. Demontering og gjenoppbygning av datamaskin. Arbeid med forskjellige redigeringsprogrammer.

Metode

Felles undervisning, veiledning og egenarbeid

Vurdering

Deltagelse i timene

Fagnavn

Historie

Lærer

Johann Freyr Vilhjalmsson

Uketimer/periodeuker

0/6

Kompetansemål

- Kjenne det historiske bakteppet for utvalgte aktuelle politiske hendelser og gjøre rede for ulike tolkningsperspektiver av disse hendelsene
- Samtale om politiske ideologier og standpunkter, både historisk og aktuelt perspektiv, og kjenne eksempler på hvordan viktige historiske begivenheter tolkes ulikt ut fra ideologisk ståsted
- Reflektere over historiske hendelser og over hvordan samfunnet kunne ha vært dersom disse hendelsene hadde utviklet seg på en annen måte
- Kjenne bakgrunnen for og reflektere over betydningen av nasjonale eller etniske symboler som flagg, nasjonaldag osv.
- Gjøre rede for og presentere fremstillinger i tekst og bilder av bakgrunn, forløp og konsekvenser for samtid og ettertid av revolusjoner og frigjøringskamper, primært i Amerika, Frankrike og Russland
- Kjenne til ulike faktorer ved dannelsen av de europeiske nasjonene, blant annet Norges selvstendigjørelse i 1814 og 1905
- Drøfte bakgrunnen for raseideologier og etniske konflikter og trekke tråder til spørsmål rundt dette i vår tid
- Samtale om og presentere en historisk hendelse med utgangspunkt i ulike teknologiske eller kulturelle utviklingstrekk, eller der hendelsens betydning for ettertiden vektlegges
- Søke etter og velge ut kilder, vurdere kildene kritisk og bruke disse kildene til å skape fremstillinger av historiske hendelser gjennom tekst og bilde

Faglig innhold

Den franske revolusjon, den russiske revolusjon, oppsummering av tiden fra 1814 til 1905, første og andre verdenskrig

Metode

Gruppearbeid, hovedfagsbok, muntlige presentasjoner, arbeide selvstendig, ta notater og skille ut det vesentlige i en tekst eller foredrag

Vurdering

Muntlig deltakelse i timene, presentasjoner, hovedfagsbok, prøver

Fagnavn

Utdanningsvalg

Lærer

Randi Lurås Berge

Uketimer/periodeuker

1/0

Kompetansemål

- Kjenne de 13 ulike utdanningsprogrammene.
- Kjenne forskjellen på studiekompetanse og yrkeskompetanse.
- Kjenne forskjellen på yrkesfaglige utdanningsprogram og studieforbereende utdanningsprogram.
- Kjenne begrepene Fellesfag og Programfag.
- Kjenne til inntaksregler, beregning av poeng, inntaksenhet, nærscole og vite hvordan dette fungerer.
- Utforske og drøfte hva og hvem som kan påvirke egne valg, blant annet hvordan kjønn kan påvirke utdannings -og yrkesvalg.
- Kjenne til innhold og pedagogiske ideer i Steinerskolens videregående trinn.
- Tolke stillingsannonser, skrive CV og jobbsøknad med mottakerbevissthet.

Faglig innhold

- Struktur i studieforbereende utdanningsprogram og yrkesfaglig utdanningsprogram. Steinerskolens ulike tilbud på videregående trinn. Vise hvordan disse kan gi ulike karrieremuligheter.
- Forberede hospitering og gjennomføre besøk ved et utdanningsprogram i videregående skole.
- Reflekterer over utdanninger og yrker i forhold til egne interesser og utfordringer.
- Drøfte hvordan bærekraftsmål, teknologi og konjunkturer påvirker arbeidsliv, yrker og arbeidsmåter.
- Refleksjon rundt temaet personlig økonomi.

Metode

- Delta på Karrieredager, yrkesfag.
- Delta på Karrieredager, studieforbereende.
- Etterarbeid Karrieredager. Søke hospitering.
- Gjennomføre hospitering. Delta på utdanningsmessa.
- Arbeide med det å ta personlige valg.

Vurdering

Sluttvurderingen skal vise om eleven har deltatt.

Fagnavn

Eurytmi

Lærer

Loreta Matorkiene

Uketimer/periodeuker

1 time per uke

Kompetansemål

- Elevene skal kunne skape og uttrykke helhet og sammenheng mellom form, innhold og gester i forskjellige tekster (lyriske, dramatiske, episke) sammen med andre.
- Elevene skal kunne bruke lærte eurytmiens grunn elementer i forskjellige sammenhenger: dikt, musikk, drama i arbeidet med egne former og koreografier.
- Elevene skal kunne uttrykke dynamikk i forskjellige øvelser
- Elevene skal kunne utføre eurytmi ved bruk av lærte form og bevegelser, og med musikk og dikt.
- Elevene skal kunne bevisstgjøre forskjellige bevegelsesmåter i forhold til innhold eller kvalitet i tekst og musikk.
- Elevene skal kunne planlegge, innøve og delta i fremførelse av eurytmi program for et publikum på slutten av skoleåret.

Faglig innhold

- Begynnelses vers fra sanskrit «Se på denne dagen» med eurytmi form og arm bevegelser.
- Sammentrekning og utvidelse, som lys og mørke med dikt og musikk.
- Romantiske musikk stykker (F.Chopin, E.Grieg, F.Schubert, F.Mendelsohn) med form, intervaller, toner og koreografier.
- Dikt « Følg i hjerte varme strømme» med eurytmi form av R.Steiner og lyd bevegelser.
- Fot stillinger i tilknytning til dikt.
- Takt, rytme og melodi bevegelser i sammenheng med forskjellige musikk stykker.
- Utarbeidelse av kunstnerisk avslutnings program, hvor mange eurytmi elementer flettes inn.
- Samtaler om ulike bevegelses art.

Metode

- Arbeide alle samtidig og i små grupper.
- Se på hverandres fremføring, snakke og diskutere.
- Eurytmi fremføring til andre på skolen.

Vurdering

- Muntlig tilbakemelding i timene.
- Selv vurdering.
- Skriftlig vurdering på slutt av skole året.

Fagnavn

Musikk

Lærer

Martin Lisa

Uketimer/periodeuker

1 uketime

Kompetansemål

- bruke stemmen og kroppen i musikalske oppvarmingsøvelser og korsang
- øve inn og fremføre sanger fra ulike sjangrer, kulturer og historiske epoker
- delta i samspillgrupper med sang og instrumenter
- benytte et partitur med både g- og f-nøkkel
- gjenkjenne ulike musikkshjangrer og beskrive noen av deres grunnelementer
- beskrive noen typiske kjennetegn for sentrale komponisters musikk
- diskutere betydningen av musikk som et menneskelig uttrykksmiddel og i et samfunnsperspektiv

Faglig innhold

Sang i ulike sjangrer; Musikalske leker og øvelser: sangleker, bevegelser, rytmiske øvelser, improvisasjon; grunnleggende kjennskap til forskjellige instrumenter; Sentrale trekk ved en musikkhistorisk epoke, med lytteeksempler; Komponistbiografier i tilknytning til klassetrinnets historietemaer; Repetisjon og fordypning av musikkteoretiske emner fra 8. – 9.klasse.

Metode

Relevant musikkteori og musikkhistorisk sjangerkunnskap formidles gjennom lytteeksempler eller utvalgte stykker som samspillgrupper eller klassen øver og arbeider med. Arrangementene av disse stykkene kan gjerne oppstå i samarbeid mellom lærer og elever, basert på avtalte, felles grunnideer, i form av improvisatorisk arbeid eller som en kombinasjon av disse.

Vurdering

Deltagelse i timene. Samarbeidsevne og innstilling. Framføringer og fremlegg. Muntlige og skriftlige tilbakemeldinger på arbeidsprosess og framføringer, skriftlig arbeid og prøver.